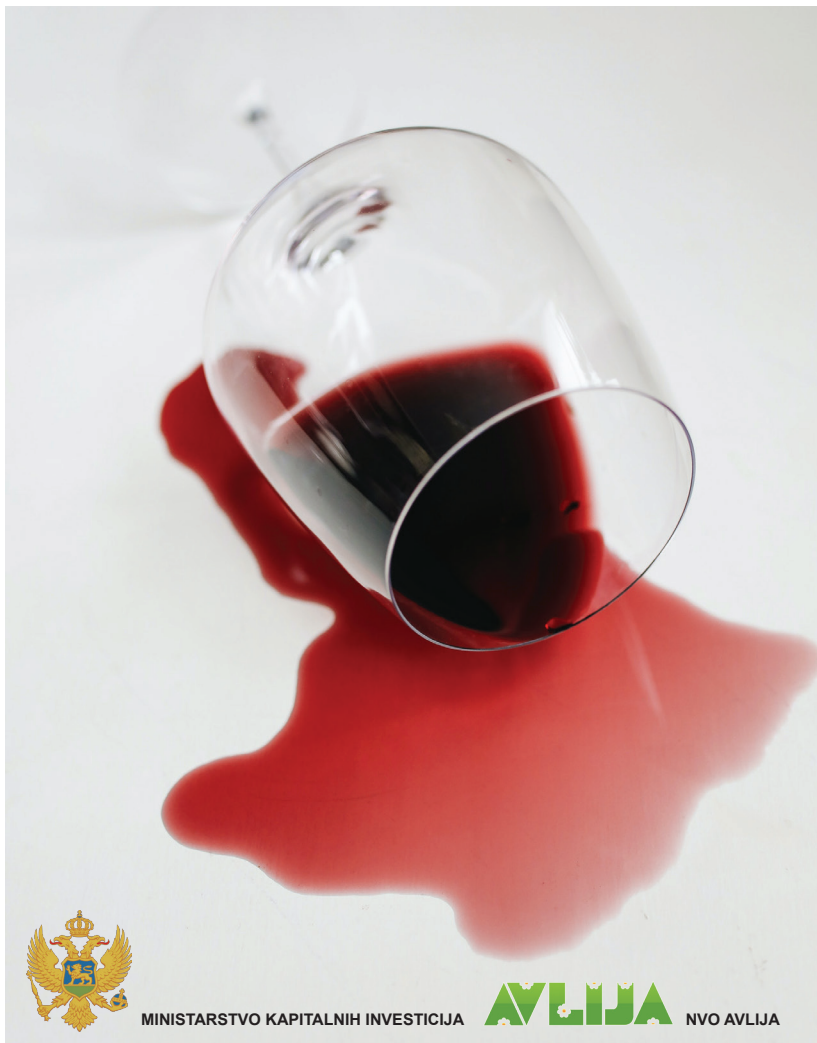


NI KAP ALKOHOLA U VOŽNJI



MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA

AVLIJA

NVO AVLIJA

ALKOHOL I VOŽNJA NE IDU ZAJEDNO!

Ekonomski razvoj savremenog svijeta neprestano zahtijeva brži i efikasniji transport ljudi i dobara.

Ovo je dovelo do rastućeg broja različitih vrsta vozila na putevima i ulicama.

Dok motorizovano kretanje donosi mnoge benefite, ono takođe može izazvati i ozbiljne štete ako se bezbijeđenost ne postavi za prioritet...

A alkoholisanost je jedan od glavnih uzročnika saobraćajnih nezgoda jer zbog usporenosti refleksa i produženja psihičke sekunde, zaustavni put vozila kojim upravlja pripit vozač je znatno duži, a nezgode su zato češće.

Vozači, motociklisti, biciklisti i svi drugi učesnici u saobraćaju moraju znati da se popijeni alkohol iz organizma sporo izlučuje. Potrebno je 6 do 12 h, a ponekad kod jačeg pijanstva i puna 24 časa, da bi alkohol potpuno nestao iz organizma. Obilno pijenje u kasnim večernjim časovima predstavlja veliku opasnost, jer i poslije višečasovnog spavanja u krvi može zaostati nedozvoljena koncentracija alkohola. Mnogi vozači zbog toga nijesu bili sposobni za bezbjednu vožnju, pa im je vozačka dozvola i oduzimana.



Sva alkoholna pića su štetna i ugrožavaju bezbjednost saobraćaja. Pogrešno je mišljenje da pivo nije škodljivo. Pivo pored koncentracije alkohola od 6% ima i blag uspavljujući efekat. Zato se ni pivo ni ostala alkoholna pića prije i za vrijeme vožnje ne bi smjeli konzumirati. Voda i voćni sokovi najbolje mogu osvježiti vozača, stimulisati nervni sistem i ojačati otpornost njegovog organizma.



Prema istraživanjima kod nas i u svijetu alkoholisanost je jedan od glavnih uzročnika saobraćajnih nezgoda. U velikim gradovima alkoholisanost učesnika u saobraćaju je u još većem procentu uzročnik saobraćajnih nezgoda. Najteže nezgode po broju žrtava i po pričinjenoj materijalnoj šteti prouzrokuju alkoholisani vozači. Smrtnost u tim nezgodama je i do sedam puta veća nego u drugim slučajevima.



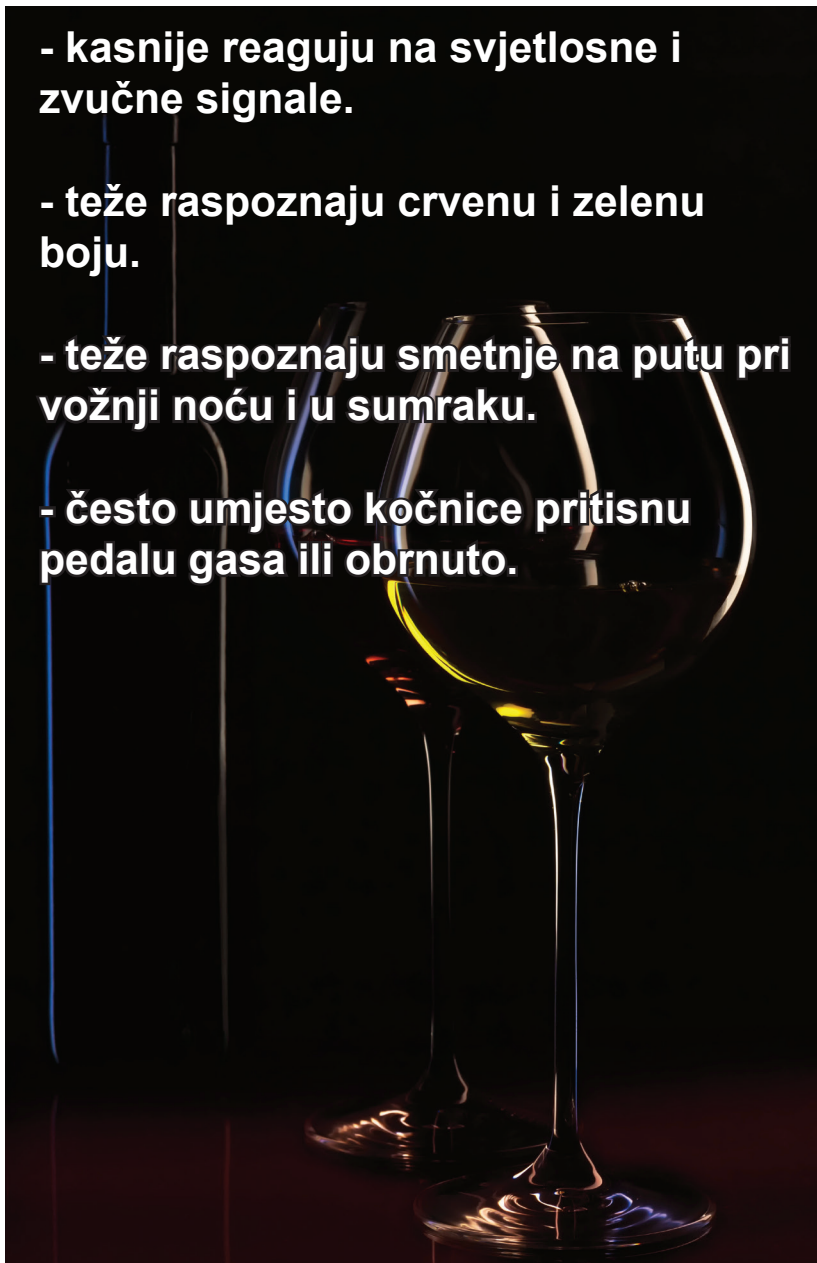
- Pripiti vozači su nekritični, samouvjereni, lakomisleni.
 - precjenjuju svoje sposobnosti.
 - potcjenjuju opasnost.
 - voze prebrzo.
 - ulaze u „makaze“.
 - prelaze pune linije.
- nepropisno pretiču.
- sjeku krivine.
 - ne poštuju prava prvenstva.
 - žele da se ističu u vožnji.
 - kasnije zapažaju „stop svjetlo“.
 - slabo procjenjuju rastojanje između vozila.

- kasnije reaguju na svjetlosne i zvučne signale.

- teže raspoznaju crvenu i zelenu boju.

- teže raspoznaju smetnje na putu pri vožnji noću i u sumraku.

- često umjesto kočnice pritisnu pedalu gasa ili obrnuto.



Alkohol je otrov mozga i cjelokupnog nervnog sistema. Djelovanje alkohola ogleda se u organskoj i psihičkoj sferi. On prvenstveno djeluje na mozak, pluća, ruke, jetru, noge, izaziva bolove u stomaku, bubrezima, želucu, srcu itd.

Čovječji mozak je vrlo složene građe i najosjetljiviji dio organizma na razne štetne uticaje. Uzimanjem alkohola smanjuje se rasuđivanje, sposobnosti, kritičnost, kao i emocije (neraspoloženje, bol, umor).

Najvažniji efekti alkohola ispoljavaju se čitavim nizom poremećaja u oblasti opažanja, reagovanja i drugih psihičkih funkcija. Zavisno od količine unijetog alkohola i načina unošenja, postoji čitava gradacija poremećaja koji idu od jedva primjetnih do teških akutnih trovanja, kada dejstvo alkohola zahvata autonomni nervni sistem, a to dovodi do prestanka rada srca i disajnih organa.

Veće količine alkoholnih pića onemogućavaju slivanje likova na mrežnjači, što dovodi do pojave duplog viđenja, kada čovjek nije u stanju da razlikuje stvarni objekat od uobraženog.

Primijećeno je da kod izvjesnog broja alkoholičara dolazi do poremećaja razlikovanja boja (crvene i zelene) što može da ima vrlo veliku praktičnu štetu kod vozača motornih i drugih vozila.

Ispitivanjima je dokazano da alkohol i u minimalnim količinama negativno utiče na koordinaciju mišićnih radnji. Poslije unošenja većih količina alkoholnih pića u organizam dolazi do grubljih oštećenja koja se ispoljavaju u poremećenom govoru, poremećenom hodu, nemogućnosti održavanja ravnoteže.

Mnogi misle da male količine alkohola povoljno djeluju na organizam, da potenciraju psihičke i fizičke aktivnosti. Teško je ubijediti ljude u štetno dejstvo alkohola kada oni osjećaju da poslije izvjesne količine postaju slobodniji, raspoloženiji, i da mnogo lakše podnose fizičko naprezanje.

Alkohol remeti normalnu fiziološku aktivnost ćelija, što pokazuju mnogobrojni simptomi akutnog pijanstva. Dugotrajna upotreba može dovesti do čitavog niza tjelesnih, organskih pa i do psihičkih poremećaja, koji su rezultat hroničnog trovanja centralnog nervnog sistema.

Patološko napeto stanje predstavlja trenutnu, iznenadnu intoksikaciju centralnog nervnog sistema sasvim malim količinama alkohola.

Alkohol je specifičan otrov nervnog sistema, on otežava sve pokrete, ali najteže su posljedice u saobraćaju –

usporavanje refleksa. Dokazano je da vozačka sposobnost vozača pod uticajem alkohola od 0,02‰, opada progresivno sve do 1,4 a ponekad i do 1,7‰, kada se smatra da su vozači praktično nesposobni za vožnju.



Dejstvo alkohola utiče na smanjenje akomodacije oka, dovodi do poremećaja dubinskog gledanja, pa vozač ima problema da procijeni udaljenost i brzinu vozila.

Konzumacija alkohola usporava i vrijeme koje je potrebno oku da se adaptira na mrak, a usporene su i reakcije na zvučne i svjetlosne signale, refleksi su usporeni, radnje se izvode netačno, a osjećaj ravnoteže je narušen.

Sve ovo dovodi do katastrofalno lošeg ličnog zaključka da se opasnost potcenjuje, a vlastite sposobnosti precjenjuju. Dalje, smanjuje se i sposobnost odlučivanja jer trijezan vozač reaguje na opasnost u opsegu 0,75 i 1 sekunde, a vozaču pod dejstvom alkohola treba najmanje 2 sekunde da donese odluku.

Kod alkoholisanih vozača nastaju opasne promjene: opada sposobnost opažanja u vožnji i znatno se produžava vrijeme reakcije.

Alkoholna pića izazivaju osjećaj opuštenosti, čovjek postaje hrabriji, manje pažljiv, pospaniji ili veseliji, bezbrižniji, ali i površniji u procjeni sposobnosti za vožnju i uslova na putu, a istovremeno se smanjuje i budnost i usporavaju se refleksi. Pri toj pripitosti vidno polje se sužava u tolikoj mjeri da vozač ne razlikuje ploče sa natpisom ili pješake koji žele da pređu ulicu, kao ni vozila koja nailaze iz smjerova pod pravim uglom.

Katkad alkoholisan vozač vidi dvostruko, pokreti su mu neusklađeni, teže procjenjuje udaljenosti na putu, slabije podnosi svjetla vozila koja mu dolaze u susret, refleksi su mu sporiji. Teže se podnose i noćna zasljepljenja svjetlima vozila koja dolaze iz suprotnog smjera.

Uticaj na čovjeka zavisi od količine alkohola u organizmu. Već kod malih količina od 0,02‰ slabi sposobnost vožnje. Povećana koncentracija alkohola od 0,6 do 1,5‰ daje vidljive znake lakog pijanstva, koji uglavnom zavise od individualnih sposobnosti, dok je preko ove koncentracije pijanstvo lako uočljivo. Koncentracija preko 3,5‰ dovodi do besvjesnog stanja, a koncentracija od 5 do 8‰ do smrti. Alkohol se vrlo brzo rastvara u organizmu i brzo dolazi u krv preko koje se prenosi u druge djelove tijela i utiče na promjenu funkcija bitnih za vožnju.



Droga takođe predstavlja opasnost po vozače, pa je zato korišćenje droge zabranjeno. Pod dejstvom droge se vozači osjećaju zadovoljni, euforični, veseli, ne mare na teškoće, agresivno se ponašaju, a dolazi i do halucinacije i gubljenja kontrole u ponašanju. Dalje, droga utiče i na: slabiju motoriku, smanjuje pažnju, sužava vidno polje, produžava vrijeme reagovanja, dovodi do slabog prepoznavanja. Vozač koji je konzumirao psihoaktivne supstance ima 2-5 puta veći rizik da doživi saobraćajnu nezgodu od vozača koji nije pod uticajem narkotika.





MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA

AVLIJA

NVO AVLIJA

Brošura je nastala u okviru projekta "Za život - za sigurnost i bezbjednost u saobraćaju" koji je finansiralo Ministarstvo kapitalnih investicija. Mišljenja, zaključci ili preporuke koji su ovdje izneseni su stav NVO AVLIJA i ne predstavljaju nužno i stav donatora